

PTUJSKI LIST

Stane :

Za celo leto K 15—
za pol leta 7-50
za četrt leta 3-80
za 1 mesec 1-30

Posamezna številka 30 vin.

Uredništvo in upravništvo je v
Ptuju, hiša zdravnika dr. Štuheca.

Rokopisi se ne vrnejo.

Telefon št. 46.

Politično gospodarski tednik.

Štev. 8

Ptuj, 25. maja 1919

I. letnik

Mirovna pogodba. — Nemčija ponižana.

Listi prinašajo uradni tekst mirovne pogodbe, ki je bila predložena na mirovni konferenci v Parizu delegatom Nemčije. Ta mirovna pogodba navaja kot pogodnike na eni strani Združene države Amerike, Veliko Britanijo, Francijo, Italijo in Japonsko kot velesile, dalje zaveznike teh velesil, med njimi tudi Srbijo - Hrvatsko - Slovenjo. Naša država je s tem oficijelno priznana. Druga pogodnica je Nemčija, katera mora prevzeti v pogodbi navedene težke pogoje. V prvi vrsti ugotavlja mirovna pogodba zvezo narodov. Namen te zveze narodov je zajamčiti narodom mir in varnost. Sprejeti so v zvezo vsled tega le oni narodi, kateri imajo pošten namen izpolnjevati določbe mednarodnega prava in do pičice natančno respektirati pogodbe. Nemčija ni član zveze narodov, ker se dvomi o njeni odkritosrčnosti in poštemem namenu.

Mirovna pogodba določa potem meje Nemčije. Nemčija mora seveda izročiti vse zasedeno ozemlje, vzpostavijo se meje, ki so bile pred vojno, s Francijo one od julija 1870. Nemčija mora povrniti Alzacijo in Lotaringijo Franciji, odstopiti mora cel levi breg Rene in Sarsko kotlino, katero ozemlje bo opravljala osebna komisija.

Nemčija mora priznati neodvisnost Nemške Avstrije. Nemci Nemške Avstrije se torej ne smejo združiti z Nemčijo. Nemčija priznava državo Čehoslovaško v določenih mejah. Istotako Poljsko. Poljaki so rešeni pruskega jarma, mesto Gdansko ostane svobodno mesto.

Nemčija se mora odpovedati na korist velesilam svojim kolonijam.

Važne so določbe glede vojaštva v Nemčiji. Odpravljena je za Nemčijo splošna vojaška dolžnost, Nemčija sme držati svojo armado le na višini 100.000 mož, rekrutiranih samo po prostovoljni službi. Nemška armada naj bo samo policijska armada in Nemčiji se odvzema pravica in možnost ustvariti veliko državno armado. Nemčija ne bo smela imeti niti zrakoplovstva, niti tankov, niti strupenih plinov. Izročiti mora vojno brodogojstvo.

Nemčija se smatra odgovorno za vojno. Viljem je javno obtožen najhujše kršitve mednarodne morale in avtoritete, posvečene s pogodbami. Sodil ga bo posebni sodni dvor, sestavljen iz 5 sodnikov, katere imenujejo glavni člani zaveznih in združenih sil. Nizozemska se naprosi za njegovo izročitev.

Nemčija in njeni zavezniki priznavajo, da so odgovorni za vse izgube in škode, katere so utrpele aliirane sile, kjerkoli si bodi. Nemčija se zaveže plačati vso škodo povzročeno na civilnem prebivalstvu in njegovem premoženju. Posebna komisija bo dognala visokost te škode. 20 milijard mark v zlatu plača Nemčija takoj.

Nemška vlada se odpoveduje vsem ugodnostim, ki jih je pridobila v Bukarešti in Brest-Litovski pogodbi. Izročiti mora vso nemško imovino v inozemstvu. Posebno vse

svoje tirjatve napram Avstro-Ogrski, Bulgarski in Turčiji.

Levi breg Rena in v pasu 50 km na desnem bregu se popolnoma demilitarizira. Porušiti se morajo vse utrdbe. Svet zveze narodov ima pravico vsak čas po svojih komisijah preiskovati, ali izpolnjuje Nemčija svoje obveznosti glede vojaških določb.

Že iz teh določil mirovne pogodbe je razvidno, da se hoče Nemčijo ponižati, kakor je zaslužila. Nemška ošabnost naj bo odpravljena za vedno.

Nemčija mirovne pogodbe še ni podpisala. Poroča se, da bodo v Parizu nepopustljivi in da bodo določili Nemčiji rok, do katerega mora biti pogodba podpisana, sicer morajo nemški delegati Pariz zapustiti.

Mislimo, da se Nemčija ne bo mogla mnogo obotavljati. Saj nima moči, da bi se svetu še enkrat uprla. Trdo so prijeli Nemčijo. Za nas je posebno pomembno, da dobi Češko-Slovaška republika po tej pogodbi vse, kar zahteva in istotako Poljska država. Zato smo prepričani, da bode konferenca v Parizu ravno tako trdo prijela Nemško-Avstrijo in nam povrnila vse one pokrajine, ki so slovenske, ali pa umetno ponemčene, da bo torej Koroška naša in tudi Štajerska do naše najsevernejše meje.

Zopet „dragi narodnjaki!“

Orniku in njegovim prijateljem v Gradcu žilica ne de miru. Že zopet širijo po svojih hujskačih letak v naših krajih. Politično je letak seveda brez pomena, ker je jasno, da pri nas ne bo ljudskega glasovanja zaradi par sto Nemcev, ki so se naselili med nami, tukaj dobro živeli od žuljev našega ljudstva in v zahvalo širili nemškutarijo. Letak hoče le sejati nezadovoljnost in buditi nezaupanje do naše vlade in naših narodnih uradnikov. Otročja je trditev, da sta dr. Lanjšič in dr. Pirkmajer med vojno narekovala slabe cene. Nemški okrajni glavarji so najneprijetnejše in najtežavnejše delo napravili slovenskim uradnikom, ki so morali delati po zapovedi iz Gradca in Dunaja.

Da so meje zaprte, tega ni kriva naša vlada v Ljubljani ali v Beogradu, ampak to je naročila ententa, kateri se morajo tudi Nemci pokoriti. To jih boli! Sicer pa je prav dobro, da imamo nekaj časa vsaj deloma mir pred nemškimi agenti. Kaj nam prinašajo, kažejo najbolj njihovi letaki: hujskarijo.

Zato je naš odgovor: Hočemo ostati tam, kjer smo bili — na svoji zemlji svoji gospodarji, ne pa nemški hlapci. Vlado pa pozivamo, naj že vendar nezadovoljnim Nemcem med nami pomaga, da pridejo v svojo blaženo Nemčijo. Mi se ne mešamo v notranje zadeve Nemške Avstrije in zahtevamo, da tudi oni nas pustijo pri miru. Svojo državo si bomo uredili po svoje!

Podpisujte 4% državno posojilo!

Gospodarstvo.

Dohodnina.

Ljubljanski dnevnik so pred kratkim priobčili uradno pojasnilo poverjenika financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani, v katerem se označuje stališče finančne uprave napram mnogostranskim pritožbam radi previsoko ali nepravilno odmerjene dohodnine za l. 1918. — Ob enem daje poverjenik navodila svojim organom, kako imajo postopati pri reševanju pritožeb.

Ker je dohodnina za l. 1918 ravno v področju našega okr. glavarstva povzročila mnogo razburjenja, bo to pojasnilo gotovo zanimalo tudi naše čitatelje — davkoplačevalce, vsled česar ga v naslednjem priobčimo:

Zadnje tedne krožijo po slovenskem, zlasti štajerskem časopisju razne vesti o nepravilnostih in krivicah pri odmeri dohodninskega davka za leto 1918, vsled katerih je baje deželna vlada za Slovenijo v Ljubljani razveljavila vso dohodninsko priredbo ter do onega časa, da se izvrši nova cenitev v obče ustavila nadaljno plačevanje omenjenega davka. Tem vestem treba javnega pojasnila, ker bi sicer utegnile v svojih posledicah resno ogrozati redno poslovanje predvsem davčne, ž njo vred pa tudi vse ostale državne uprave.

Da so se zgodili pri davčni odmeri kakor druga leta tako tudi to pot večji ali manjši pogreški, je pač gotovo in ob nedostatku uradniških moči ter sploh neobičajnih razmerah, v katerih se je priredba izvedla, še posebno umljivo. Delegacija ministerstva financ ukrene vse, da se storjene napake po možnosti popravijo. V ta namen se okrajnim davčnim oblastvom naroči, da posvetijo dohodninskim pritožbam osobito pažnjo, da vsak pozamezni slučaj, ki se jim prijavi, temeljito in nepristransko preiščejo ter povsod ondi, kjer bi se pokazala očitna pomota ali krivica, po analogiji § 221 zak. o. oseb. davkih kar sama izvrše odpis preveč naloženega davka, ako obdavčeni dohodki ne presegajo 8000 K. Pri dotičnih razpravah bo oblastvom, če le možno, stopiti v osebni stik z davkoplačevalci, ki se naj v svojih zadevah zaupno do njih obračajo, v svesti si, da prihajajo k uradnikom rojakom, pri katerih gotovo najdejo potrebno razumevanje za svoje težnje, v kolikor se zlagajo z državno blaginjo. Poskrbe pa se davkoplačevalcem tudi še druge olajšave, bodisi, da se jim pod gotovimi pogoji izpregleda zamujeni rok pri vlaganju prizivov, bodisi, da se jim v upoštovanje prednih primerih dovolijo ugodni obroki pri plačilu davka. Seveda ni prezreti, da tiči povod davčnim pritožbam mnogokrat zgolj v neznanju veljavnih zakonitih določb pri davkoplačevalcih. Tako se zlasti rado pozablja, da ni bilo dohodnine za leto 1918 odmeriti po dohodkih tega leta samega, marveč po onih iz leta 1917, ki so bili osobito pri kmetovalcih, pa tudi pri obrtnikih večinoma dokaj ugodnejši, vsled česar se je morala marsikomu predpisati višja dohodnina, nego bi odgovarjala sedanjim njegovim dohodninskim razmeram.

Kak bolj dalekosežen ukrep delegacija ministerstva finananc ni smatrala niti za dopusten niti za umesten. Vest, da bi bila deželna vlada kratkomalo razveljavila vse odmere za leto 1918 in ustavila vplačevanje davka, torej ni resnična. S takim sklepom bi se ne samo že itak močno zakasnela odmera zopet odgodila na nedoločen čas, ampak bi se občutno prizadela taisto državna blagajnica, na katero se baš sedaj radi naraščajočih potrebščin stavijo vedno večje zahteve. Pričakuje se od rodoljubja davkoplačevalcev, da tudi oni uvažujejo dani položaj ter z dobrovoljnimi in pravočasnim uplačevanjem davka pripomorejo k temu, da čim prej srečno premagamo prehodno dobo, v kateri se še nahaja mlada država. Saj ne plačujemo več tujcu ali celo sovražniku — marveč sebi.

Opomba uredništva:

S stališčem finančne uprave se ne moremo povsem strinjati.

Znano nam je, da se je dohodnina za l. 1918 v naših slovenskih pokrajinah odmerila na podlagi še veljavnega staroavstrijskega dohodninskega zakona vsakomur, kdor je imel v letu 1917 nad 1600 K dohodkov. Da bivša avstrijska fevdalna uprava ni smatrala za umestno, ta eksistenčni minimum pravočasno primerno zvišati, se nam zdi povsem umljivo, saj so tam svoječasnno odločevali sami „visoki“ gospodje, kojim je bil obstanek našega malega kmeta in delavca zadnja briga.

Tega krivičnega sistema pa naša demokratska država ne sme zagovarjati, kamoli izvajati.

Na kakšni podlagi pa naj zahteva finančna uprava dohodnino od onih siromakov (malih posestnikov, delavcev) kojih dohodki niti za preživljanje ne zadostujejo? Finančna uprava sicer izjavlja, da ne smatra „kak bolj dalekosežen ukrep niti za dopusten, niti za umesten“, vseeno pa bi ji nujno priporočali, da se pri reševanju pritožeb proti dohodnini l. 1918 ozira pred vsem na male posestnike in delavce, kojih obstanek je ravno danes še posebno ogrožen. Finančna uprava naj pooblasti svoje organe, da smejo dohodnino za l. 1918 vsem tem malim posestnikom in delavcem brez razlike popolnoma odpisati. Eksistenčni minimum se mora počenši z l. 1919 zvišati na najmanj 4000 K. Našim predstavnikom svetujemo, da se za to pravočasno pobrigajo, da ne bo tudi v letu 1919 toliko opravičene nezadovoljnosti med našim kmetijskim prebivalstvom. Davke potrebuje vsaka država, tembolj še naša mlada Jugoslavija, a plačujejo jih naj predvsem bogataši, graščaki in vojni dobičkarji, doseđanji protežiranci bivše Avstrije.

Našim davkoplačevalcem svetujemo, da predpisano dohodnino redno plačujejo: če so vložili priziv, se bode dohodnina itak v sporazumu z obdačenci na novo odmerila in eventualno previsoko predpisani zneski svoječasnno odpisali in povrnili. Davkoplačevalci se naj v bodoče v vsakojaki davčni — posebno pa dohodninski — zadevi zgledajo osebno pri davčnem okrajnem oblastvu v Ptuj (poleg okr. glavarstva). Pri davčnem oblastvu ne sede več staroavstrijski nemški uradniki — birokrati, ki za slovenskega kmeta niso imeli srca, marveč naši pošteni slovenski uradniki, ki prav dobro poznajo težnje kmetijskega ljudstva in bodo nedvomno vsakomur prav radi šli na roko.

Vrednost srebrne krone. Finančni minister je izdal naredbo, ki določa kurz avstro-ogrsko kovane krone, kakor tudi kovanega denarja črnogorskega in bolgarskega enako z dinarskim kurzom; pri državnih blagajnah se bo torej za vsako kovano krono, oziroma za vsak lev ali perper plačalo po en dinar.

Blagovni promet z inozemstvom. Vsak uvoz blaga v kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev in vsak izvoz iz tega kraljestva je odvisen od uvoznega oziroma izvoznega dovolila pristojnih oblasti. Trgovci se zato opozarjajo, naj si pravočasno preskrbe taka dovolila, ker se bo odslej zaplenilo vsako blago, ki pride brez uvoznega dovolila v državo, ali se hoče brez izvoznice izvoziti v inozemstvo. V Slo-

venji daje uvozna in izvozna dovolila le Centralna uprava za trgovski promet z inozemstvom v Beogradu, podružnica v Ljubljani. Carinarne morajo zapleniti vsako blago, ki nima uvoznega, oziroma izvoznega dovolila.

V Ljubljani, dne 13. maja 1919.

Deželna vlada za Slovenjo.

Oddelek za trgovino in obrt.

Dr. Marn s. r.

Slovinci, podpisujte državno posojilo!

V teku je podpisovanje 4% „nega državnega posojila. Da se razpisanemu državnemu posojilu pripomore do kar najlepšega uspeha, naj vsak zaveden Slovenec podpiše po možnosti državno posojilo.

Sijajen uspeh državnega posojila je največjega pomena za ugled naše države na zunanji in bo napravil gotovo najboljši vtis tudi na mirovno konferenco. Pa tudi za našo ožjo domovino Slovenijo bo častno, če bo v Sloveniji podpisana svota razmera visoka.

V Ptuj sprejema vplačila za državno posojilo posojilnica v Narodnem domu.

Rok za podpisovanje je podaljšan do 1. junija t. l.

Dopisi.

Slovenski napisi v Ptuj se le počasi prikazujejo. Opozarjamo pa, da spakodranih in nepravilnih napisov uradi ne smejo trpeti. Kdor si namerava napraviti nov napis, ga naj predloži mestnemu uradu, ki bo izbral odsek strokovnjakov za sestavo pravih napisov. Mesto mora biti tudi v tem oziru vzgled celemu okraju! — Kakor čujemo, je ptujski mestni svet sklenil, da izvrši vsejavne napise izključno slovenske in sicer najpozneje do 15. junija t. l. Na mestni hiši se po odstranitvi orla že napravlja definitiven napis. Prav tako!

In zopet slovenski napisi v Ptuj. Še vedno vidimo na javnih uradih mesto definitivnih napisov provizorije žalostnih postav. Tu klavno viseča tabla, tam celo papirnat napis (SHS Orožniška postaja, SHS državna gimnazija i. t. d. To ne gre. Kakor, da bi hoteli pokazati, da še nismo povsem trdno prepričani, da je Ptuj res naš. V prvi vrsti bi morali biti za stalno izvedeni napisi na javnih uradih; ti naj bi dali vzgled drugim.

Mestni šolski svet v Ptuj je vložil prošnjo na višji šolski svet v Ljubljani, da se jeseni otvori deška meščanska šola v Ptuj. Ta šola bo velikega pomena za celi okraj, v njej se bodo izobraževali naši bodoči kmetje, obrtniki in trgovci. Dozdaj take šole ni bilo, ker v Gradcu niso privoščili slovenskemu kmetu boljše izobrazbe, trgovce in obrtnike pa so hoteli ponemčiti.

Podpisovanje državnega posojila v Ptuj. Gerent mesta Ptuj je predlagal sosvetu, naj ga pooblasti, da podpiše za mesto 50.000 K državnega posojila. Predlog je sosvet enoglasno sprejel, torej tudi z glasovi nemških svetnikov. Mestna hranilnica (v nemški upravi) je podpisala 100.000 K, nemški zasebniki pa tudi večje svote po 10—20.000 K. Slovenci, ki imate denar, ne dajte se osramotiti od Nemcev. Ti niso podpisali iz naklonjenosti ali ljubezni do Jugoslavije, ampak ker gledajo na praktično stran ugodnosti in sigurnosti 4% državnega posojila. Vas pa naj vodi v prvi vrsti misel, da pomagate državnemu ustroju do zdrave podlage. Ljubezen do domovine vam bodi nagib, da prinesete navidezno žrtev, vse drugo — materijelni dobiček, ki vam ga nudi državno posojilo — vam bo pridejano.

Srbska posadka v Ptuj. V ponedeljek, 19. t. m. je prispela v Ptuj močna posadka

Srbov. Sami zdravi, čvrsti fantje, ki jim ni videti, da bi jih bila dolgoletna vojska ubila telesno ali duševno. Veselje jih je gledati, kadar se v gosposki ulici zberó v kolo. Kdo bi si bil bil megal pred letom dni predstavljati srbskega vojaka v Ptuj — z orožjem v roki v brambo nove domovine.

Izlet ptujskega učiteljstva v begunsko taborišče v Strnišču. V torek, 20. t. m. je priredilo ptujsko ljudsko-šolsko in gimnazijsko učiteljstvo izlet v strniški tabor. Na kolodvoru nas je pozdravilo taboriško učiteljstvo, ki nas je nato vodilo po taborišču. Videli smo gosto obljudene barake, iz katerih so nas prijazno pozdravljali begunci, staro in mlado. Ogledali smo si okusno opremljeno svetišče božje in šole; za tem razne delavnice n. pr. mizarško, pletarsko, čevljarško in krojaško delavnico, dalje pralnico, električno centralo, kanalizacijsko napravo etc. Povsod red in čistoča. V obednici sirotišnice smo našli kopoljubkih malčkov izpod 6 let pri večerji. Sami veseli in zadovoljni obrazi. Revčki še ne vedo, kaj se pravi živeti brez starišev. Tamošnje učiteljstvo se posveča z vso vnemo in nesebično požrtvovalnostjo svoji težki nalogi. Šad njih trudapolnega dela se pozna. Srečevali smo zdrave rdečelične dečke in deklice, ki so nas glasno pozdravljali. Zvečer smo imeli v taboriščni obednici kratek prijateljski sestanek, ki je žal, le prehitro minil. Ob pol 9.3. uri smo se odpeljali nazaj v Ptuj. Pri srčna hvala, strniški tovariši za prijazen sprejem. Na veselo svidenje na Ptujski gori!

Obrtno nadaljevalna šola v Ptuj. V Ptuj so vse prej nemške šole prišle v slovenske roke. Samo obrtno nadaljevalna šola še vedno vodijo stare nemške moči. Vzgajajo torej še vedno zagrizeni tuje naš trgovsko-obrtni naraščaj, ki je vendar največje važnosti za naše narodno-gospodarsko življenje. Pozivljamo pristojno oblast, da tudi tu napravi red.

Cirkovce na Dr. p. Pošta pri nas še vedno ne posluje redno. Prosimo pristojno oblast, da vendar poslušajo naše pritožbe in primejo za železno metlo ter napravijo red. Svobodna Jugoslavija ne bo redila nemčurjev, najmanj pa takih, ki nimajo čiste vesti. Mi vemo: Kdor ni z nami, je proti nam. In to so vsi nemškutarji! Cirkovčan.

Opomba uredništva: Nadaljne polemike z L. ne moremo priobčevati in je s tem za nas zadeva končana.

Sv. Lovrenc Sl. g. Bil bi zadnji čas, da bi naše ptujске žide začeli terati. Ne delajo nič in dobro živijo. Vsak ptujski žid ima 3 do 4 sine, ki se samo okoli vozijo, ljudi ciganijo, cene navijajo in proti Jugoslaviji zabavljajo. Zakaj ne bi žid delal, kakor nas eden. Naj se ustanove konzumi na levem in na desnem bregu Drave. Žide pa naterajte, kamor spadajo.

Rogatec. Za koroške begunce so darovali rogaški Slovenci 307 K.

Ruše. — Naša nemškutarija. Bil sem pred nekaj dnevi v Rušah, kjer si je kupil neki ptujski trgovec, ki se sedaj hoče prištevati k Slovincem, trgovino in posestvo. Nagovoril sem njegovo soprogo, nahajajočo se v trgovini „z dober dan.“ Ona mi ozdravi: „Guten Tag.“ Prašal sem, če lahko govorim z nekim njenim nastavljencom. Žena naroči navzoči nastavljenki: „Fraulein, rufen Sie den Herrn herein!“ Tako se torej razširjajo naše slovenske trgovine! Za danes naj ta opazka zadostuje. Kakor hitro pa se pojavi še slíčen slučaj, imenovali bomo trgovca z imenom in ga kot „Slovenca“ onemogočili.

Zavednost obmejnih Slovencev. (Izv. por. „Jugoslaviji.“) Slovenski mladeniči in možje občine Cersak ob Muri so pokazali odločno in javno, da streme po skupni svobodni državi in se zavedajo nevarnosti in resnosti položaja. Pozivu k orožnim vajam so se odzvali polnoštevilno. Pod vodstvom mladeniča Herzoga so skupno, pevajoč narodne pesmi, odkorakali k svoji četi. Splošno je opaziti, da je vstal ves slovenski, zeleni Spodnji Štajer na obrambo nove države.

Politične vesti.

Mirovni pogoji za Nemško Avstrijo. LDU Curih, 21. maja. ČTU Po poročilih nemškega izvora se sodi, da bodo obsegali pogoji, ki jih predlože Nemški Avstriji nastopne točke: 1. Brezpogojni odstop od zveze z Nemčijo in opustitev vseh priprav na poznejšo zvezo. 2. Načelno pripravljenost za pristop k podonavski federaciji, pri čemur je mišljena za sedaj le gospodarska in finančna skupnost pod nadzorstvom zveze narodov. Politično se Nemška Avstrija nevtralizira. 3. Plačilo znatne vojne odškodnine v zlatu. 4. Prevzete vojne posojila skupno z Ogrsko. 5. Priznanje mej, pri čemer se odtrga od Nemške Avstrije Češka, Moravska, znaten del Šlezije, južne Tirolske, Koroške in Štajerske. 6. Ljudsko glasovanje v zapadni Ogrski. 7. Ureditev notranjih razmer po intencijah entente. — Ako Nemška Avstrija teh pogojev ne bi sprejela, bi ji ententa zaprla dovoz živil in bi ji naložila toliko finančno breme, da bi dolgo ne mogla misliti na samostojnost.

Wilsonov kompromisni predlog. Pariz, 20. maja dopoldne. „Narod“ poroča: Kakor izve naš dopisnik iz Pariza, je izdelal predsednik Wilson nov načrt za kompromis med Italijo in našo državo. Ta načrt predstavlja maksimum koncesij, katere more Wilson dovoliti Italiji. Wilsonov predlog daje Italiji Trbiž s Predilskim prelazom. Od Predila bi tekla meja čez Col nad Vipavo, vzhodno od Divače na Učko goro, nato ob Raši, tako da bi ostala zlasti železnica Reka-Št. Peter v naših rokah. Reka naj postane svobodna luka pod jugoslovansko suvereniteto. — Od otokov priznava Wilson Italiji Lošinj, Hvar in Pelagruž. Nadalje dobi Italija kot odškodnino Valono. Italija vztraja dosedaj na svojih znanih zahtevah.

Reka. Belgrad, 21. maja. (Izv. por. „Jugoslaviji“.) „Pravda“ priobčuje daljše poročilo iz Pariza o usodi Reke. Predsednik Wilson je odločen, da pripade Reka pod jugoslovansko suvereniteto in vztraja s svojim stališčem proti italijanskemu imperijalizmu. Wilson je za ljudsko glasovanje.

Društvene vesti.

Akadske prireditve v Mariboru odgodene. Zaradi prekega sode so preložene na nedoločen čas vse akademske prireditve. Priprave pa se vrše naprej v še širšem obsegu in bodo akademske slavnosti prva prireditve v svobodnem jugoslovanskem Mariboru po proklamaciji miru. Prispevke naj društva, posojilnice in posamezni darovalci vpošiljajo naprej. Vsa mariborska društva pa naj prepustijo prednost pred vsako drugo prireditvijo o priliki proslave Maribora. Odbor.

Ptuj. V nedeljo, 1. junija t. l. bode v Narodnem domu v Ptujju ustanovni občni zbor konzumnega društva za ptujski politični okraj. Začetek je ob 10. uri predpoldne. V očigled težavnih, dandanašnjih življenskih razmer in splošnega izkoriščanja samo na plačo navezanih slojev, je pričakovati obilne udeležbe. Posebno so vabljeni g. duhovniki, učitelji, uradniki in drugi nameščenci iz celega pol. okraja. Pravila so od 26. maja t. l. naprej v Narodnem domu na ogled. Pripravljali odbor.

Pozdravni večer srbski vojski. V nedeljo, 25. t. m. prirede ptujski narodna društva v vseh prostorih Narodnega doma pozdravni večer došli srbski vojski. Vzpored: godba in petje. Vabimo občinstvo k obilni udeležbi. Vstopnina 2 K za osebo.

Najnovejše vesti.

Italijani popuščajo. — Orlando odpotoval iz Pariza.

LDU St. Germain, 21. maja. (DKU) „Matin“ poroča, da je Orlando včeraj

zapustil Pariz ter se podal v Porto Vecchio, da predseduje tam ministerskemu svetu. Pogajanja z italijansko delegacijo o jadranskem problemu so povoljno napredovala, ker je Italija z ozirom na londonski pakt privolila v znatne teritorialne odpovedi. Italijani zahtevajo priznanje njihove narodne suverenitete nad Reko, so pa pripravljeni pripustiti v upravo mesta vse interesovane elemente.

Jadranski problem.

LDU Berlin 22. maja. DKU „Lokalanzeiger“ poroča iz Lyona: Vest o potovanju italijanskih ministrov v Porto Vecchio je duhove nadvse razburila. Javno mnenje je prepričano, da gre tu za odločilne ure Italije. — Kakor domneva pariški dopisnik „Corriere della Sera“ iz ameriških krogov, se je italijanskim delegatom z ozirom na Reko stavil nastopni predlog: Reka bo prosto mesto, pod garancijo društva narodov: Za pet do petnajst let ostane reško pristanišče prosta luka. Wilson je sprejel zahteve Jugoslovancev, da ostane mesto popolnoma obdano od jugoslovanskega ozemlja. „Corriere della Sera“ je mnenja, da bo posebno zadnji pogoj Italija težko sprejela.

Celovec in Prekmurje.

Zagreb, 22. maja. (Izv. por. „Jugoslaviji“: Glasom najnovejših poročil iz Pariza se izvede plebiscit za Celovec in okolico. Vprašanje Prekmurja, kjer stanuje 95 odstotkov Jugoslovancev, se nanovo razmotriva.

Vojaška konvencija med Jugoslavijo in Francijo.

LDU Pariz, 22. maja. (ČTU). Pozno zvečer se je razširila vest, da se mora vse delo glede mej Štajerske in Koroške pričeti znova. ker želi Italija najprej ureditev mej Tridenta in Dalmacije. Italijanov v Parizu se je politila naraščajoča razburjenost, ker se izkuša, kakor poročajo depeše iz Milana, ustanoviti vojaška konvencija med Jugoslavijo in Francijo. Italijani se boje, da bodo v vzhodni Adriji obkoljeni, ako se pridruži tej konvenciji tudi Grška.

Grozna rudniška katastrofa v Šleziji.

Dunaj, 22. maja. (Pos. por. „Jugoslaviji“: Grozna rudniška katastrofa se je včeraj pripetila v rudniku Lazy v tešinskem okraju. V Novem rovu je nastala velikanska eksplozija, ki je zahtevala mnogo žrtev.

LDU Moravska Ostrava, 21. maja. (DunKU.) Dodatno se poroča o včerajšnji eksploziji v Novem rovu: Rešilna dela so se nadaljevala vso noč. Po dosedanjih vesteh je bilo 32 mrtvih. V bolnici leži 26 oseb, ki so deloma zastrupljene po plinu, deloma poškodovane. Pogrešajo se približno 50 rudarjev. V trenutku, ko se je dogodila eksplozija, je delalo v Novem rovu okoli 650 rudarjev, katerih večina se je rešila skozi stranski izhod. Od druge strani se poroča, da pogrešajo še 80 rudarjev.

Praga, 21. maja. (ČTU) V plenarni seji narodne skupščine je prišla na razgovor velika rudniška katastrofa v Lazyh. Minister za javna dela Stanek je izjavil, da še ni znano, kako je nastala katastrofa. Doslej so našli 32 mrtvih, 26 ranjenih in 78 oseb pogrešanih.

Oglasi.

Vojnim invalidom. Komisija za preskrbo vračajočih se vojniki je sklenila, da izkoristi za vojne invalide obstoječe topliške in kopališke naprave v Rogaški Slatini (za bolne na ledvicah, sladkosečnosti, črevesnih katarjih) in v Dolenjskih Toplicah (za revmatizem, posledice ran in zlomljenja kosti. Vrh tega se priredi grad Golnik za lahko bolne na pljučih in kirurško tuberkuloze. Invalidi, kateri žele priti v eno teh zdravilišč, se imajo do 25. majnika s prošnjo javiti pri okrajnem glavarstvu svojega bivališča, da se tam zdravniško preiščejo. Komisija za preskrbo vračajočih se vojniki v Ljubljani.

Vsem onim, ki rabijo bencin. Okrajno glavarstvo si je prizadevalo, da preskrbi potreb-

no množino bencina in strojnega olja. Na tozadevno vlogo je sporočilo poverjenistvo za kmetijstvo v Ljubljani, da zazdaj ni nikjer v celi državi SHS nobenih zalog bencina in strojnega olja, saj so zato celo državni obrati (rudokopi in železnice) v nevarnosti ukiniti obratovanje. Pristojni urad deželne vlade se z vso silo trudi, preskrbeti imenovane obratovne potrebščine, in če bodo na razpolago, bo to objavljeno v vseh listih. Toliko v vednost interesentom, da ne bo nepotrebnih potov in prošenj. Okrajno glavarstvo v Ptujju.

Direktni vlaki Ljubljana-Dunaj so pričeli voziti dne 22. t. m. V smeri iz Ljubljane proti Dunaju vozi vlak št. 36 a. Odhaja iz Ljubljane ob 10.41. Prihod v Maribor ob 15.04, odhod proti Dunaju ob 15.40. Z Dunaja vozi vlak št. 35, ki na meji prehaja v vlak št. 35 a. Odhaja z Dunaja ob 21.40, iz Maribora ob 10.13 in prihaja v Ljubljano ob 14.51.

Izdaja potnih listov za potovanje v neprijateljske, zavezne in nevtralne države se je spreminjajoč dosedanje predpise uredila takole: Potovanje se dovoljuje samo v slučajih, kjer je nujnost in potreba dokazana. Točno utemeljene pismene prošnje je vložiti pri okrajnem glavarstvu bivališča. Ta oblast izvrši o potrebi in nujnosti tozadevne poizvedbe in pošlje potem prošnje deželni vladi za Slovenijo v Ljubljani, katera Dovoljuje potovanje. Na ustmene prošnje se ni mogoče ozirati.

Slovenija vojno ozemlje. Belgrad, 21. maja. „Slovenec“: Ministerski svet je nanovo potrdil prejšnji odlok, s katerim se proglašajo Slovenija za vojno ozemlje. Politični shodi v tem ozemlju se morejo vršiti le, če jih dovoli pristojno okrajno glavarstvo in če to potrdi vojna oblast.

Prosveta.

Cigani. Dramatično društvo v Ptujju je priredilo v soboto, 17. t. m. malomestno šaloigro „Cigani“ kot zaključno predstavo v letošnji sezoni. Igra je v splošnem uspela prav dobro. Videti je bilo spretno roko režije in par prav dobrih novih močij.

G. dr. Zavrnik je igral Zajca premišljeno in mirno, včasih vse premirno. Kljub pasivnosti vloge bi bilo treba mestoma pokazati več življenja.

G. Majcen je priznan komik. Pokazal nam je v Petru Brenku spretno igro, sijajno masko. Samo mestoma je malce pretiraval — podedovani greh vseh robotih komikov. Dr. Veselko je v g. dr. Schreinerju dobil gladkega in elegantnega tolmača. Izčrpal je vse, kar se je dalo zajeti iz uloge. Gdč. Schelligo je gostilničarka igrala z diskretno finočo. Ima jako prikupen organ. Gdč. Stuhec je nenavadno ljubko ustvarila naivno ljubico. Njen igralski dar je velik. Cvetana je v sigurnem in gladkem nastopu gdč. Voršič našla odlično interpretko. Njen drug g. Ramšak je zaostajal za njo, dasi je „šmiro“ dobro pogodil. Pripomnimo, da bi nam bil z donejnem svojih perverzno blaznih „zlatih čevljev“ po srebrni cesti prav lahko prizanesel. Take koncentrirane — neokusnosti ne čuješ vsak dan.

G. dr. Horvat je v ulogi cigana Jura splošno ugajal. Dobro je igral in še boljše pel. Njegov sočni bariton se kaj lepo prilaga ušesom. Gdč. Zupančičeva in Haladea sta igrali ciganki s priznano spretnostjo. Prva je z Jurom ljubko zapela.

Sodni nadzornik je bil g. učitelj Šegula, sodnik dijak g. Lešnik, oba prav dobra igralca, ki bi jih bilo treba češče pritegniti k igram.

V splošnem bi pripomnili da je vsa igra bolehal na stari napaki — vlekla se je mest ma do mučnosti. Vzrok: prepovršno naštudirane uloge in premalo pažnje pri vajah.

Zahtevajte Ptujski list!

Razno.

Kako je v Nemški Avstriji? Nемеc piše prijatelju v Jugoslaviji med drugim to-le: Godi se mi zelo slabo. Od novembra do danes nisem mogel dobiti službe. Če bi me ti videl danes, bi me ne spoznal. Stradamo tu, da se lupimo. Danes zelje, jutri repa in tako gre dalje dan za dnem. Kruha dobimo ravno toliko, da bi nasitil z enkratno porcijo kanarčka. Ko se razmere uredе, bom obrnil hrbet ljubi Štajerski i. t. d. Pa pravijo in mamijo našega kmeta, kako dobro je v Nemški Avstriji. Odpri oči, kmet, in ne veruj lažnjivcem in hujskačem, ki bi te radi naterali v propast in okoristili sebe!

Vojaška cenzura. Prva konfiskacija je doletela naš list od vojaške cenzure. Napisali smo v najboljšem mnenju nekaj dobrih nasvetov na naslov naših častnikov, ki bi lahko prišli v vsako dnevno povelje. Vojaška oblast sme biti prepričana, da je naš namen le olajšati častnikom težav in odgovornosti polno službo. Nikdar pa nam ni prišlo na misel, delati kake težave. Sicer smo se pa ravno te dni prepričali na srbski vojski, ki je došla v naše mesto, da se tam to že izvaja, kar mi našim častnikom v konfisciranem članku priporočamo: Srbski vojaki plešejo vsak večer na javnem trgu, pred vojašnico v Ptujju svoj narodni ples kolo. Srbski častnik pride mimo, se pomeša med nje, pleše z njimi, se z njimi zabava. To se pravi, brigati se za moštvo in utrjevati z osebnim stikom njegove vrline.

Trgovci, gostilničarji in obrtniki! Pošljite nam inseratna naznanila. Sprejeti bomo mogli le omejeno število anons. Kdor torej prej pride, bo prej mlel.

Vabilo na naročbo.

Kdor želi, da se mu redno pošilja „Ptujski list“, naj prijavi svoj naslov upravništvu v Ptuj, hiša zdravnika dr. Štuheca, pritličje.

Naročba.

Komur smo dozdaj pošiljali list, pa si ga ne misli naročiti, prosimo, naj nam ga vrne, ker ga sicer smatramo za naročnika.

Pletene torbice

za trg izdeluje in razpošilja v vsaki množini in velikosti

Pletarska šola Strnišče pri Ptujju. Zahtevajte ponudbe. Trgovci dobe popust.

MAKS WEISSENSTEIN

mesar „pri kloštru“
priporoča

govedino, fino sveže blago

po 14 kron 1 kilogram

in fino svežo teletino

po 12 kron 1 kilogram

**Kam greš prijatelj
„K Zamorcu.“**

□□□□□□□□□□□□□□□□□□

Priden učenec

za mizarstvo se takoj sprejme pri
Ivan-u Podgorshek,
mizar, Breg pri Ptujju.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□

Wagrandl Julij

gostilničar in mesar, Ptuj, gosposka ul.
priporoča

fino, svežo govedino

po 14 kron 1 kilogram

in fino svežo teletino

po 12 kron 1 kilogram

Brata Vošnjak, Ptuj

trgovina z usnjem, čevlji in surovimi kožami.

Goveji in telečji boks, chevreaux, podplati, notranje in zgornje usnje, usnje za konjsko opravo.

Elegantni boks-calf in chevreaux čevlji. — Fini čevlji iz črne in rujave teletine. — Navadni čevlji iz rujave kravine, podplatni in podpejni cveki, dreta, platno.

Salon za umivanje glave, z električnim sušenjem

las in friziranjem:

za gospe

se je preselil iz gosposke ulice št. 14
v Koflerjevo hišo, gosposka ulica št. 27
Franjo Pavlič, frizér za dame

Iščem več dobrih

tesarjev

v trajno delo. Plača do K 2:50 na uro.
FRANC RAVNIKAR, Ljubljana, Linhartova ulica 25.

GARJE

srbečico, kraste, lišaje

uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 5 K. — Po pošti 6 K poštne prosto.

Prodaja in razpošilja s pošto

lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Manufakturno blago,

različnih vrst nudi cenjenemu občinstvu in se priporoča

Alojz Brenčič, trgovec v Ptujju
(nasproti pošte.)

Gostilna z novim kegljiščem

se priporoča cenjenemu občinstvu.

Točna postrežba z dobrim pristnim vinom.

MATILDA STANITZ, Breg pri Ptujju.

FRANJO ČUČEK, PTUJ

veletrgovina z vinom

priporoča vsakovrstna vina, haložka, posebno zavrčka in ljutomerska, kakor tudi izvenštajerska po dnevnikih cenah.

Prodaja se v posameznih sodih in na cele vagone in sicer v sodih kupčevih, ali pa se sodi za pošiljatev posodijo.

Istotako priporoča svojo zalogo desk in vsakovrstnega rezanega lesa, dalje cementa, apna in premoga.